

YAZAR ADI-SOYADI: BERİVAN BİNAY

BAŞLIK: ALVIN WARD GOULDNER'IN ELEŞTİREL SOSYOLOJİSİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME

ÖZET

İlk dönem çalışmalarını sanayi sosyolojisi alanında yapan Gouldner, 1960'lerden sonra sosyal teorilerin teorisine yönelerek Platon'dan Weber'e, Parsons'tan Marx'a kadar birçok sosyal teorisyenin eleştirel yeniden okumasını gerçekleştirmiştir. Bu anlamda Gouldner'ın eleştirel sosyolojisini temelde sosyal teorilerin teorisi karakterize eder. Ancak Gouldner'ın sosyal teorilerin teorisine yönelmesi esas itibariyle 'sosyolojinin sosyolojisi'ne bağlılığının bir parçasıdır. Gouldner tek bir 'sosyolojinin sosyolojisi' olduğuna inanmadığı için kendi görüşünü 'refleksif sosyoloji' olarak adlandırır. Sosyolojik girişimin olgunlaşması için gerekli bir koşul olan refleksif sosyoloji Gouldner'ın eleştirel sosyolojisinin en ayırt edici unsurudur. Gouldner refleksif sosyolojiyle, bir adım geri giderek entellektüel yaşamın sadece görünürdeki kabullerini değil, onun alt-yapısında gömülü olan kabulleri de ortaya çıkarmaya çalışır. Sosyolojinin karakterine ilişkin ontolojik bir tahlille Gouldner, sosyologun kim ve ne olduğu ve onun hem toplumsal rolü hem de kişisel praksisinin bir sosyolog olarak çalışmasını nasıl etkilediğini göstermeye çalışarak, sosyologun kendi farkındalığını derinleştirmeyi, dolayısıyla eş zamanlı olarak diğer insanları ve onların toplumsal dünyalarını daha iyi anlayabilen bir sosyolojiyi amaçlar.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Eleştirel Sosyoloji, Refleksif Sosyoloji, Marksizm, Akademik Sosyoloji, Değerden Bağımsızlık, Nesnellik